

Program Kultury Powiatu Pyrzyckiego na lata 2017 - 2021

Spis treści

Spis treści.....	2
Wstęp	3
I.Uzasadnienie celowości programu:	4
II.Położenie	5
III.Zabytki	5
IV.Kultura Ludowa	7
V.Instytucje kultury w powiecie	7
1.Pyrzycki Dom Kultury	7
2.Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Lipianach	8
3.Gminne Centrum Kultury w Przelewicach	9
4.Gminny Ośrodek Kultury w Kozielicach	9
5.Pyrzycka Biblioteka Publiczna	10
6.Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna im. Agnieszki Osieckiej w Lipianach	11
7.Pyrzycka Szkoła Muzyczna I stopnia	12
8.Świetlice wiejskie	12
VI.Sztuka ludowa	13
1.Zespół Pieśni i Tańca Pyrzyce	13
2.Zespół Folklorystyczny „Jutrzenka”	14
3.Zespół Śpiewaczy „Wrzos”	14
4.Zespół Folklorystyczny „Poranek”	14
5.Zespół „Swojaki”	15
6.Regionalny Zespół Śpiewaczy „Jaworek”	15
7.Regionalny Zespół Śpiewaczy „Kresowianka”	16
8.Zespół Folklorystyczny „Jarzębina”	16
9.Zespół Wokalny „Seniorita”	17
10.Zespół „Biesiada”	17
11.Kapela Ludowa „Pyrzycanie”	18
12.Zespół Wokalno – Taneczny „Cierchaj”	18
VII.Organizacje pozarządowe w powiecie pyrzyckim	19
VIII.Finansowanie	19
IX.Zasady udzielania dotacji:	20
X.Zakończenie	21
Załącznik do Programu Kultury Powiatu Pyrzyckiego na lata 2017 -2021.....	22

Wstęp

W nauce sformułowano wiele definicji kultury. Różni autorzy, różne dyscypliny naukowe (np. filozofia kultury, historia kultury, antropologia kulturowa, socjologia, etnografia) i różne szkoły naukowe (np. ewolucjonizm, funkcjonalizm, strukturalizm) skupiały uwagę na poszczególnych aspektach kultury – zależnie od stawianych celów badawczych i całości zapytrań na życie społeczne. Uzgodnienie różnych teorii kultury okazuje się zazwyczaj niemożliwe mimo prób stworzenia jednolitej dyscypliny naukowej, której zadaniem byłoby badanie kultury i zintegrowanie całości wiedzy z tego zakresu (kulturoznawstwo). Różnice między podejściem są niekiedy bardzo duże.

Po pierwsze, dla jednych badaczy kultury najważniejsze jest uwydatnianie tego wszystkiego, co nie jest "naturą" i odróżnia społeczeństwa ludzkie od społeczeństw zwierzęcych (dopiero niedawno zaczęto mówić także o kulturze tych ostatnich), podczas gdy dla innych najważniejsze jest uwydatnienie różnic między społeczeństwami ludzkimi, z których każde wytwarza właściwe sobie wierzenia, wzory postępowania, praktyki, instytucje itd. Po drugie, dla jednych badaczy (przeważają oni we współczesnych naukach społecznych) termin kultury nie ma charakteru wartościującego (każda trwała zbiorowość ma swoistą kulturę i chodzi o to, aby uchwycić jej cechy), podczas gdy dla innych jest on terminem wartościującym i odnosi się jedynie do tych jednostek i grup, które stały się "kulturalne", tj. Wznosiły się powyżej poziomu "prymitywizmu", "dzikości", "barbarzyństwa" itp. (tym samym można mówić o kulturach "wyższych i "niższych"). Po trzecie, dla jednych badaczy kultura jest kategorią niezwykle szeroką (tzw. globalne pojęcie kultury), obejmującą np. całokształt duchowego i materialnego dorobku społeczeństwa, przekazywanych z pokolenia na pokolenie wierzeń i praktyk jego członków, przyjętych przez nich wzorów postępowania itd., podczas gdy dla innych kultura to jedynie wycinek owej całości (piśmiennictwo, teatr, muzyka itp.), do którego nie należą np. Nauka czy technika. Rozległość problematyki kultury (zwłaszcza rozumianej globalnie) sprawiła, iż wielokrotnie podejmowano próby jej uszczegółowienia drogą wyodrębniania różnych typów kultury (tradycyjna, ludowa, nowoczesna, masowa itp.), różnych jej sfer, aspektów (np. materialna, duchowa, społeczna) czy takich jej względnie odrębnych dziedzin, jak kultura polityczna, ekonomiczna, prawna, literacka, artystyczna itd.¹.

Powiat Pyrzycki w swoich strukturach aktualnie nie prowadzi żadnej instytucji kultury. Działania powiatu w ramach sprawowania mecenatu nad działalnością kulturalną koncentrują się wokół dofinansowania imprez kulturalnych o zasięgu powiatowym, bądź ponadpowiatowym lub objętych patronatem honorowym przez Starostę Pyrzyckiego, które organizowane są przez Powiat oraz instytucje, placówki i szkoły działające na terenie Powiatu Pyrzyckiego.

31 grudnia 2003 roku pomiędzy Powiatem Pyrzyckim a Gminą Pyrzyce zostało podpisane

---

¹ Sjp.pwn.pl/oferta/haslo/kultura;3928887.html

porozumienie w sprawie powierzenia Gminie Pырzyce prowadzenie zadań z zakresu powiatowej biblioteki publicznej przez Pырzycką Bibliotekę Publiczną. W ramach porozumienia Powiat Pырzycki przekazuje środki finansowe (dotację), które co roku określone są w planie wydatków budżetu powiatu, z uwzględnieniem wskaźnika inflacji.

Przedłożony Program Kultury Powiatu Pырzyckiego na lata 2017 – 2021 stanowi pierwszy sformalizowany dokument, w którym zostały ujęte najważniejsze cele warunkujące rozwój kultury i ochronę dziedzictwa kulturowego, realizowane dotychczas w oparciu o obowiązujące przepisy prawa w szczególności ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej.

I. Uzasadnienie celowości programu:

Program Kultury Powiatu Pырzyckiego na lata 2017 – 2021 służy realizacji zadań stojących przed samorządem, warunkujących rozwój kultury i dziedzictwa kulturowego.

Program zarządzany jest i wdrażany na poziomie lokalnym, określa on priorytety i kierunki rozwoju kultury w powiecie pырzyckim.

Najważniejsze cele warunkujące rozwój kultury i ochronę dziedzictwa kulturowego to:

- promocja powiatu, kultury i tradycji,
- podniesienie atrakcyjności turystycznej gmin objętych działaniem w trakcie realizacji imprez,
- integracja dzieci, młodzieży i dorosłych,
- wspieranie rozwoju kultury ludowej,
- wspieranie działań zmierzających do rozwoju czytelnictwa,
- ochrona obiektów zabytkowych.

Dokument będzie stanowił punkt wyjścia i podstawę do:

- konstruowania budżetu powiatu w dziale 921- kultura i ochrona dziedzictwa narodowego,
- konstruowania budżetu na udzielenie dotacji celowych na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, położonym na obszarze Powiatu Pырzyckiego,
- konstruowania zakresu zadań do otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych dla organizacji pozarządowych i innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego.

Przewidywane rezultaty:

- podnoszenie poziomu działań kulturalnych,
- wzrost liczby uczestników działań kulturalnych,
- podniesienie rangi imprez kulturalnych,
- rozwój turystyki kulturowej,
- rozbudzenie potrzeb uczestnictwa w kulturze.

II. Położenie

Teren Powiatu Pyrzyckiego został ukształtowany w wyniku reformy administracyjnej kraju, która podzieliła kraj na 3-stopniową strukturę obowiązującą po dziś dzień. Obszar naszego powiatu położony jest na południowo-zachodniej części województwa zachodniopomorskiego i zajmuje łącznie 726 km². Powiat Pyrzycki zamieszkuje 40 129 mieszkańców i należy do najmniejszych terytoriów w województwie, wliczając powierzchnię wsi. Powiat Pyrzycki wyznacza sobie jedynie dwa miasta, Pyrzyce będące stolicą powiatu oraz Lipiany, które są nierównomiernie rozmieszczone względem innych zamieszkałych terenów. Tereny powiatu charakteryzują się nizinną rzeźbą powierzchni, co sprzyja występowaniu wód powierzchniowych i gruntowych, a także urozmaiconej florze tych stron. Jest to ziemia wód stojących, przede wszystkim jeziora Miedwie, jeziora Płoń oraz Pojezierza Barlineckiego. Znajdują się także tutaj czarne ziemie, będące najbardziej żyzną glebą, ukazując to poprzez wysoki poziom rolnictwa.

III. Zabytki

Na terenie Powiatu Pyrzyckiego znajduje się szereg różnorodnych obiektów zabytkowych umieszczonych w rejestrze konserwatora zabytków, mogących stanowić przedmiot zainteresowania zarówno turystów, jak i osób zajmujących się zawodowo dziedzictwem kulturowym. Wśród zabytków jest wiele przykładów architektury sakralnej.

Zarząd Powiatu Pyrzyckiego ściśle współpracuje z Zachodniopomorskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Szczecinie. Współpraca ta polega głównie na bieżącym informowaniu Zachodniopomorskiego Konserwatora Zabytków o udzielonych, bądź nie dotacjach celowych na prace konserwatorskie i roboty budowlane przy zabytkach. Zachodniopomorski Konserwator Zabytków przysyła pisemne informacje o udzielonych przez siebie dotacjach celowych na prace konserwatorskie lub o planowanych kontrolach zabytków położonych w naszym powiecie. Przesłane dane służą również do bieżącego analizowania wsparcia ze środków publicznych udzielanego na prace w obiektach zabytkowych naszego województwa. Dotacje celowe na ww. prace na terenie naszego województwa mogą być udzielane przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz organ stanowiący Województwa Zachodniopomorskiego, rady powiatów, rady gmin. Suma udzielonych dotacji nie może przekroczyć 100 % nakładów poniesionych na prace. W ramach współpracy z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w Szczecinie prowadzony jest rejestr zabytków nieruchomości w powiecie pyrzyckim.

W każdej niemal miejscowości można znaleźć zabytkowy kościół. Są to najczęściej budowle

wzniesione z granitowych ciosów w stylu gotyckim. Do najbardziej charakterystycznych form zabudowy decydujących o specyfice krajobrazu kulturowego powiatu zaliczają się układ staromiejski o średniowiecznej metryce w Lipianach (wymaga jeszcze renowacji i rewitalizacji) oraz średniowieczny system murów obronnych w Pyrzycach. Na uwagę zasługują także grobowce megalityczne z epoki kamienia i cmentarzyska kurhanowe w okolicach Karska w gminie Przelewice.

Tereny obecnej Ziemi Pyrzyckiej znajdowały się kiedyś na pograniczu dwóch państw - Księstwa Pomorskiego i Brandenburgii. Położenie to było powodem częstych najazdów i zniszczeń. W Pyrzycach zachowały się fragmenty murów obronnych z Bramą Bańską z XIII wieku oraz basztami: Sowią, Prochową, Lodową, Pijacką, Mniszą, a także studzienka wzniesiona w miejscu Świętego Źródełka, z którego czerpał wodę św. Otton podczas chrztu pyrzyczan w 1124 r. Ciekawy jest też kościół pw. Św. Maurycego po raz pierwszy wzmiankowany w 1312 r. Interesujące pod względem turystycznym są Lipiany, stara osada rolniczo-rybacka, a następnie gród słowiański. Miasto zachowało średniowieczny układ urbanistyczny z zabytkowym - obecnie klasycystycznym - ratuszem oraz trzy odcinki murów miejskich z 1290 r. z późniejszymi 4 czatowniami i wieżami bramnymi.

Ważnym elementem krajobrazu kulturowego powiatu są wsie z zachowanym dawnym charakterem osadniczym (Barnim, Grzędzic Reńsko, Rosiny, Stary Przylep, Wierzbno oraz Wójcin i Zaborsko z wąskofrontowymi chałupami typu pyrzyckiego, które obecnie zachowały się w znikomej ilości), gdzie występuje wiele cennych obiektów historycznych w postaci zabytków i stanowisk archeologicznych. Są to cmentarze, zabytkowe kościoły, budynki mieszkalne oraz historyczne układy przestrzenne. Od XIII wieku Bielice, Babin i Parsów stanowiły własność potężnego zakonu Cystersów z Kołbacza.

Wymienić należy także cenne zespoły rezydencyjne: klasycystyczne w Przelewicach (wraz z folwarkiem i parkiem, obecnie stanowiącym Ogród Dendrologiczny) i Kłodzinie, neogotyckie pałace w Karsku, Lubiatowie, Żukowie, neobarokowy pałac w Laskowie. Ponadto warte obejrzenia na terenie powiatu są kościoły w Swochowie (gmina Bielice) - zbudowany na przełomie XV i XVI wieku z kamieni polnych, kościół parafialny w Kozielicach, posiadający barokową wieżę zbudowany w XV w. kościół w Wierzbnie oraz XIII-wieczny zbudowany z ciosów granitowych kościół w Brzesku oraz kościoły w Mechowiu, Letninie, Barnimiu i Żabowie. W murze dawnego cmentarza późnogotyckiego kościoła w Łozicach znajduje się późnogotycka bramka z połowy XVI wieku, ozdobiona maswerkową dekoracją, którą można zaliczyć do najciekawszych tego typu zabytków w całym obszarze południowego wybrzeża Bałtyku. Ciekawe są również XIII wieczne zbudowane z granitu kościoły w Jesionowie, Kłodzinie, Laskowie, Przelewicach i Rosinach. W Parsowie (gmina Bielice) atrakcją turystyczną są grodziska słowiańskie z IX-X wieku.

IV. Kultura Ludowa

Na terenie powiatu nieustannie kultywowana jest kultura ludowa. Szczególną popularnością cieszą się Pyrzyckie Spotkania z Folklorem, będące imprezą prezentującą folklor z różnych stron Polski, podczas których odbywają się występy wraz z aranżacją muzyczną, unikalną dla regionów. Najbardziej znanymi zespołami działającymi na terenie Powiatu Pyrzyckiego są: Zespół Pieśni i Tańca Pyrzyce oraz Regionalny Zespół Śpiewaczy Kresowianka z Letnina, biorące udział w festiwalach na scenach w kraju i poza jego granicami. Na uwagę zasługują również zespoły, jak Zespół Śpiewaczy Wrzos z Krzemlina, Poranek z Tetynia, Jaworek z Rzepnowa oraz Jutrzenka z Przelewic, które swym oryginalnym repertuarem przyciągają szerokie grono odbiorców².

Działania z kultury ludowej wspierane są również poprzez ogłaszany otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych, który cieszy się dużym zainteresowaniem. W roku bieżącym zakres zadań z obszaru – kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego został podzielony na: organizację przedsięwzięć popularyzujących kulturę, sztukę oraz organizację przedsięwzięć w zakresie ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego. W ramach powyższych zadań stowarzyszenia mogą ubiegać się o środki, które zostały zaplanowane w wysokości 6 000 zł.

V. Instytucje kultury w powiecie

1. Pyrzycki Dom Kultury

Pyrzycki Dom Kultury jest centrum kulturalnym Pyrzyce, będący skarbnicą wydarzeń ubogacających mieszkańców i osób odwiedzających PDK. Od wielu lat Pyrzycki Dom Kultury wspiera twórcze działania na Ziemi Pyrzyckiej zaczynając od zespołów ludowych, poprzez pracownie plastyczne, dziennikarskie, muzyczne, a kończąc na wydarzeniach kontynuujących i promujących tradycje i święta naszych przodków. Oprócz tych działań, jest to także miejsce doskonalenia w dziedzinach muzycznych, performensowych, a także kształtowania osobowości. Dla wielu osób PDK jest to również miejscem relaksu. Mieszkańcy mogą skorzystać z oferty kulturalnej wydarzeń odbywających się w sali widowiskowo – kinowej, pełniącej również funkcję sceny, na której już niejednokrotnie były organizowane spotkania z kabaretami, koncerty rozrywkowe czy okazjonalne. Koneserzy piękna ukazanego na płótnie mogą odnaleźć w PDK liczne wystawy zdjęć, tworzące bogatą galerię wewnątrz budynku. Pod koniec 2003 roku zrodził się pomysł, aby stworzyć program telewizyjny pn. „Spichlerz”, który już od wielu lat na antenie lokalnej telewizji kablowej informuje o wydarzeniach kulturowych, sportowych, gospodarczych i społecznych.

---

² <http://www.pyrzyce.pl/asp/pliki/download/Plan2016.pdf>

2. Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Lipianach

Miejsko - Gminny Ośrodek Kultury w Lipianach, to gminna instytucja kultury powołana do życia 26 kwietnia 1973 roku. Działa na rzecz lokalnej społeczności realizując szeroki wachlarz projektów w różnych dziedzinach twórczości amatorskiej, a także wymianę dzieci i młodzieży zarówno w zakresie sportu, turystyki jak i kultury. Oprócz szerokiej działalności w zakresie organizacji sekcji i kół zainteresowań, MGOK organizuje każdego roku wiele koncertów, wystaw, spotkań, imprez, projektów unijnych o zasięgu lokalnym i regionalnym, także współpracuje z partnerami zagranicznymi.

Do ważniejszych realizowanych projektów w ostatnim czasie należą:

1. Festiwal Zespołów Folklorystycznych – Lipiany
2. Spotkania Gawędziarzy
3. Warsztaty rzeźbiarskie
4. Spotkania hobbystów
5. Wystawy fotografii i malarstwa
6. Lipiańskie Spotkania ze Sztuką Ludową
7. Turniej Miast Lipiany - Wietendorf
8. Międzynarodowy Turniej Tańca Towarzyskiego o Kwiat Lipy
9. Warsztaty ceramiczne
10. Warsztaty piwowskie

oraz liczne koncerty i imprezy plenerowe z udziałem zespołów polskich i zagranicznych.

W 2006 r. zakończono realizację największego finansowego przedsięwzięcia, czyli przebudowę i remont Miejsko - Gminnego Ośrodka Kultury ze środków Unii Europejskiej (w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich 2004-2006), dokonano także wymiany wyposażenia ośrodka w ramach Programu Operacyjnego ze środków Ministerstwa Kultury. Nowoczesny obiekt i jego wyposażenie spełnia obecnie wszelkie wymogi oraz warunki do organizacji imprez na wysokim poziomie i dzięki temu Ośrodek Kultury jest atrakcyjnym miejscem do organizacji wszelkich artystycznych przedsięwzięć. Obecnie MGOK korzysta każdego roku ze środków unijnych będących w dyspozycji Lidera Pojezierza Myśliborskiego, Euroregionu Pomerania, Ministerstwa Kultury, Fundacji Współpracy Polsko - Niemieckiej, środki te przeznaczone są na organizację projektów kulturalnych, imprez i warsztatów. Nie bez znaczenia jest także umiejscowienie lipiańskiego domu kultury, który znajduje się u wejścia na Półwysep Storczyków. Od kilku lat w ramach różnego rodzaju działań poprawiana jest estetyka tego miejsca. Wybudowano molo na jeziorze Wądół, segment szafasów turystycznych z paleniskiem, jest plac zabaw dla dzieci i amfiteatr z terenem zielonym wokół, co stanowi wyjątkowe miejsce na organizację każdego rodzaju imprez plenerowych nawet na

kilka tysięcy uczestników.

3. Gminne Centrum Kultury w Przelewicach

Potencjał kulturowy Gminy Przelewice wyraża się w całokształcie dorobku historycznego, artystycznego, funkcjonowaniu organizacji pozarządowych, obiektów kultury, w tym zabytków. Wszystkie te sfery powinny być przedmiotem zainteresowania lokalnej społeczności. Dlatego też Gminne Centrum Kultury w Przelewicach (GCK), otwarte 11 maja 2012 r. stawia sobie za zadanie organizację różnorodnych form edukacji kulturalnej i wychowania poprzez sztukę, prowadzenie zajęć artystycznych dla dzieci, młodzieży i dorosłych, tworzenie i upowszechnianie scenicznych programów artystycznych.

GCK podejmuje inicjatywy w kierunku stwarzania warunków dla amatorskich ruchów artystycznych, kół i klubów zainteresowań, sekcji i zespołów. Tego typu działania dają szansę na skupienie wokół siebie energii środowisk twórczych, stowarzyszeń i innych kreatywnych osób. Daje ono także szansę lokalnej społeczności na poszerzenie umiejętności poprzez kursy rękodzielnictwa, nauki gry na instrumentach czy kursy tańca. Rozwój instytucji kultury bezpośrednio przyczyni się do zwiększania atrakcyjności turystycznej naszej gminy.

4. Gminny Ośrodek Kultury w Kozielicach

Gminny Ośrodek Kultury w Kozielicach zwany dalej GOK, jest samorządową instytucją kultury i działa na podstawie ustawy z dnia 25 października 1991 roku o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, aktu o utworzeniu oraz statusu GOK.

Siedzibą GOK jest miejscowość Kozielice, a terenem działania obszar Gminy Kozielice. GOK jest jednostką organizacyjną Gminy Kozielice.

W skład GOK-u wchodzi :

1. Biblioteka Publiczna w Kozielicach, oraz filia w Tetyniu;
2. Centrum Kształcenia;
3. Gminne Centrum Informacji w Tetyniu.

5. Pyrzycka Biblioteka Publiczna

Jest placówką o długoletniej tradycji. Powstawała, gdy na tym terenie zaczęły po wojnie działać polskie władze administracyjne. Placówki biblioteczne spełniały pionierską funkcję krzewienia kultury i oświaty wśród miejscowego społeczeństwa. Integrowały mieszkańców pochodzących z różnych zakątków przedwojennej Polski.

Rozwój sieci bibliotek w powiecie pyrzyckim zapoczątkowała biblioteka powiatowa, która powstała w 1946 roku w Lipianach. Podstawą był księgozbiór składający się z 2 kompletów książek, po 48 każdy. W początkach roku 1948 poczyniono przygotowania do otwarcia biblioteki miejskiej w Pyrzycach. Miejska Biblioteka Publiczna w Pyrzycach została powołana do życia uchwałą Rady Miejskiej w dniu 17 sierpnia 1948 roku. W 1955 roku została połączona z Biblioteką Powiatową i odtąd funkcjonowała jako Powiatowa i Miejska Biblioteka w Pyrzycach.

Biblioteka początkowo mieściła się w skromnym lokalu przy ulicy Księcia Bogusława X. 17 maja 1969 roku umiejscowiono Bibliotekę w odbudowanej, pochodzącej z II połowy XIII wieku Kaplicy św. Ducha przy ulicy Zabytkowej 34.

Od 1975 roku funkcjonowała pod nazwą Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna, w latach 1980 - 1990 pełniła funkcję oddziału biblioteki wojewódzkiej, a od 1991 r. nosiła nazwę: Miejska Biblioteka Publiczna z siecią filii i punktów bibliotecznych w gminie Pyrzyce. 1 stycznia 2004 r. Biblioteka zaczęła funkcjonować pod nazwą Pyrzycka Biblioteka Publiczna i zaczęła pełnić zadania biblioteki powiatowej. Z dniem 11 października 2012 r. Biblioteka przejęła lokal, zbiory i środki trwale po byłym oddziale ZCDN w Pyrzycach. Od 8 maja 2013 r. Pyrzycka Biblioteka Publiczna funkcjonuje przy Placu Wolności 3 (budynek Pyrzyckiego Domu Kultury). Biblioteka, oprócz swoich podstawowych zadań jakimi są gromadzenie, opracowanie i udostępnianie zbiorów, organizuje wiele różnorodnych akcji, których zadaniem jest upowszechnianie czytelnictwa i popularyzowanie wiedzy o mieście i regionie. Wykwalifikowana kadra bibliotekarzy zapewnia wszystkim czytelnikom fachową i miłą obsługę.

Pyrzycka Biblioteka Publiczna prowadzi filie biblioteczne w Brzesku, Krzemlinie, Mielęcinie, Okunicy, Ryszewku i Żabowie.

Dział Tradycji - "Muzeum Ziemi Pyrzyckiej" zajmuje się gromadzeniem i ekspozycją zbiorów związanych z historią Ziemi Pyrzyckiej od epoki kamiennej do współczesności. Zbiory, to zabytki archeologiczne, numizmaty, narzędzia niezbędne do pracy, sprzęt gospodarstwa domowego, wytwory dawnych zakładów produkcyjnych, piśmiennictwo, dokumenty, pocztówki, czasopisma. Zbiory, znajdujące się w Dziale Tradycji pozwalają dogłębnie poznać nie tylko historię Pyrzyc i okolic, ale również całego regionu.

6. Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna im. Agnieszki Osieckiej w Lipianach

Pierwsza polska biblioteka powstała w Lipianach w październiku 1946 r. jako powiatowa. Jako miejska biblioteka była od 15 maja 1948 r., jej pierwszą kierowniczką była nauczycielka Anna Pawłowska, a księgozbiór liczył 940 tomów. Biblioteka mieściła się długo w lokalach tymczasowych, następnie przez wiele lat w dwóch izbach ratusza.

W styczniu 1967 r. powstał oddział dla dzieci, a w 1988 r. powołano Filię w Batowie - zwłaszcza dla pracowników Kombinatu PGR w Wołczynie. Biblioteka do 1975 r. działała w ramach powiatu pyrzyckiego, w latach 1975 – 1979 oddziału stargardzkiego, a od 1 stycznia 1980 r. oddziału pyrzyckiego WiMBP Szczecin. Skromne warunki lokalowe nie sprzyjały rozwojowi czytelnictwa, napotkano na barierę ograniczającą dalsze gromadzenie zbiorów.

Myśl o przekazaniu na cele biblioteczne domu mieszczkańskiego wpisanego do ścisłego rejestru zabytków zakiełkowała w 1977 r., a do odbudowy przystąpiono w 1982 r. po ówczesnym wyburzeniu, ze względu na zły stan techniczny. Budowę zakończono w lutym 1989 r. na zlecenie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, nadzór nad budową sprawowało Przedsiębiorstwo Konserwacji Zabytków w Szczecinie. Od 3 maja 1989 r. siedzibą biblioteki miejskiej jest właśnie odbudowana kamienica mieszczkańska przy ul. Szkolnej 17. Oddany obiekt biblioteczny w zamierzeniu miał stanowić centrum życia kulturalnego i poligon zdobywania doświadczeń przez bibliotekarzy oddziału pyrzyckiego w długim okresie czasu. Dał on bowiem ogromne możliwości podejmowania – poza tradycyjnymi – nowych i nowoczesnych form pracy kulturalno – oświatowych, adresowanych zwłaszcza dla dzieci i młodzieży.

W chwili otwarcia biblioteka dysponowała następującym księgozbiorem: dla dorosłych – 15 000 wol., dla dzieci 7500 wol., a w czytelni dla dorosłych 4000 wol. Sala wystawowo – odczytowa i czytelnia – informatorium pozwoliły na udzielenie informacji z każdej dziedziny wiedzy, prezentację różnych dziedzin sztuki, na upowszechnianiu filmu telewizji kolorowej, udostępnianie nagrań magnetycznych (książki mówionej), płyt gramofonowych, na miejscu i do domu, tworzenie kół zainteresowań, współpracę ze szkołą i różnymi organizacjami społecznymi udostępniając niektórym z nich pomieszczenia na prowadzenie działalności statutowej. Izba tradycji Ziemi Lipiańskiej stanowi miejsce gromadzenia księgozbioru i różnego rodzaju pamiątek ilustrujących przeszłość i dorobek miasta i gminy (zakładów pracy), miejsca poznawania miasta i okolic – kartoteka wycinków prasowych prowadzonych od 1976 r., a od 2016 r. akcja pod nazwą „Ocalamy od zapomnienia” wspólnie ze Starostwem Powiatowym w Pyrzycach.

W 1991 r. Biblioteka Szkolna Zespołu Szkół w Lipianach została włączona w struktury biblioteki publicznej z zachowaniem swojej odrębności. Od 1997 r. do 2001 r. przy bibliotece działało Koło Młodych Poetów – pomysłodawcą był wikary tutejszej parafii Adam Staškowiak.

W 2001 r. powstał kabaret „Spłu – czka”, który wystawił na przestrzeni lat następujące spektakle: „Benefis wikarego” – odejście Adama Staškowiaka z parafii – pożegnanie przez mieszkańców Lipian; „Niech każdy miłość własną – kraju miłości poświęci” – rocznica ustanowienia konstytucji 3 Maja; „Ta, co nie zginęła” – rocznica odzyskania niepodległości; „Inny świat, do niczego niepodobny” – 75 – lecie pierwszych wywózek na Syberię; Lipiańskie Prawo Picia Piwa na podstawie Legend lipiańskich – rocznica 755 – lecia Lipian.

W 2004 r. bibliotekarze postanowili nadać bibliotece imię, mając na uwadze możliwości artystyczne kabaretu, wybór padł na wspaniałą poetkę Agnieszkę Osiecką. W dniu 3 maja zaproszeni goście mieli okazję zobaczyć spektakl pt. „Miny do lustra” ze zbioru pt. „Listy śpiewające” i tak już corocznie w dniu 3 maja grano spektakle: „Wystarczy mocno zacisnąć powieki – albo „Jalousie”, „Wielki biały okręt”, „Pijany zając”.

W 2007 r. w 10. rocznicę śmierci Agnieszki Osieckiej wystawiono spektakl pt. „Kiedy mnie już nie będzie...”. Oprócz spektakli teatralnych biblioteka organizuje wystawy okolicznościowe na rocznicę wielkich wydarzeń historycznych Polski, ważnych wydarzeń dla lokalnej społeczności, np. 70- lecie Ochotniczej Straży Pożarnej.

Od 2016 r. biblioteka posiada w swoich strukturach świetlicę środowiskową „Parasol” – dla dzieci.

7. Pyrzycka Szkoła Muzyczna I stopnia

Pyrzycka Szkoła Muzyczna I stopnia w Pyrzycach działalność swoją rozpoczęła we wrześniu 2006 roku. Głównymi celami postawionymi przez nauczycieli są utrzymywanie wysokiego poziomu edukacji artystycznej, a także skoncentrowanie się na odpowiednim rozwoju młodzieży.

Uczniowie przedstawiają swoje umiejętności muzyczne w wielu zespołach instrumentalnych oraz chóralnych. Koncerty często są organizowane na ważniejszych wydarzeniach z okręgu powiatu pyrzyckiego.

8. Świetlice wiejskie

Na terenie powiatu pyrzyckiego funkcjonują świetlice wiejskie w następujących miejscowościach: Turze, Nieborowo, Stróżewo, Krzemlin, Letnin świetlica, Letnin klub, Brzesko, Mechowo, Mielęcín, Okunica, Rzepnowo, Pstrowice, Obromino, Nowielin, Ryszewko, Brzezín – Ryszewo, Żabów, Kluki, Kosin, Ukiernica, Lubiatowo, Przywodzie, Płońsko, Rosiny, Laskowo,

Lucin, Bylice, Ślázowo, Topolinek, Stary Przylep, Nowy Przylep, Dębica, Zaborsko, Kłęby, Wierzbno, Grzędzic, Barnim, Wójcin, Obryta, Babin, Bielice, Chabowo, Linie, Nowe Chrapowo, Parsów, Swochowo, Stare Chrapowo, Czarnowo, Łozice, Maruszewo, Mielno Pyrzyckie, Przydarłowo, Rokity, Siemczyn, Tetyń, Trzebórz, Załęże, Mielęcinek, Dębiec, Osetna, Miedzyń, Nowice, Jedlice, Batowo.

Świetlice wiejskie zlokalizowane na terenie powiatu pyrzyckiego stanowią jedne z głównych ośrodków kultury. W ramach swoich zadań świetlice są miejscem spotkań dzieci i młodzieży, wypełniając im czas wolny poprzez organizowane atrakcyjne formy tj. kulturalne, edukacyjne i rekreacyjne. Z oferty świetlic chętnie korzystają również osoby dorosłe, które prężnie działają na rzecz kultury ludowej w zespołach folklorystycznych. Świetlice stanowią również doskonałe miejsce służące integracji lokalnej społeczności.

VI. Sztuka ludowa

1. Zespół Pieśni i Tańca Pyrzyce

Zespół Pieśni i Tańca rozpoczął swoją działalność poprzez połączenie Zespołu Pieśni i Tańca "Ziemi Pyrzyckiej" z 1967 r. oraz Zespołu Pieśni i Tańca "Małe Pyrzyce" pracującego od 1981 r. Zespół Pieśni i Tańca Pyrzyce skupia młodych ludzi chcących kontynuować tradycyjny taniec ludowy i muzykę. Samo wykonawstwo nie jest głównym celem działalności grupy. Grupa spełnia ważne zadanie poprzez kształtowanie i rozwój zdolności muzycznych młodych ludzi, przybliża twórczość ludową, wypełnia wolny czas młodych osób zaznajamia ich z dawną kulturą.

W swoim dorobku zespół może szczycić się wieloma występami i koncertami, rozpowszechniając kulturę nawet poza granice naszego kraju. Zespół kultywował tradycje w niemal wszystkich krajach Europy, a nawet poza nią, m.in. w Turcji i Korei Południowej. Młodzież reprezentuje nasz region podczas Polsko – Niemieckiego Festiwalu Młodzieży, przygotowuje Wojewódzkie Święto Plonów, gdzie w 1998 r. koncertował dla Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Członkowie zespołu jednak nie spoczywają na laurach, ciągle doskonalą się w licznych warsztatach tanecznych. Obecnie Zespół Pieśni i Tańca działa w Pyrzyckim Domu Kultury i pracuje w 4 grupach tanecznych licząc razem 80 członków.

Na program zespołu składają się tańce narodowe, jak: polonez, mazurek, krakowiak, oberek, kujawiak oraz liczne tańce z innych regionów Polski. Każdy taniec jest prezentowany w unikalnych dla regionu barwnych strojach, zrekonstruowanych na podstawie dawnych rycin i fotografii.

2. Zespół Folklorystyczny „Jutrzenka”

Zespół Folklorystyczny "Jutrzenka" w Przelewicach – powstał w roku 1984 z inicjatywy kobiet zrzeszonych w Kole Gospodyń Wiejskich w Przelewicach i pomocy kierownika GOK, Bernarda Skalskiego. W początkowym okresie Zespół liczył 21 osób, a kierownikiem została Pani Czesława Grabowska. Obecnie kierownikiem Zespołu jest Pan Marian Sopiński. Zespół miał przyjemność uczestnictwa w różnych imprezach, w tym w I Ogólnopolskim Przeglądzie Zespołów KGW w Kielcach. Ponadto Zespół brał udział w przeglądach rejonowych, wojewódzkich i imprezach okazjonalnych, jak: występ na Zamku Książąt Pomorskich w Szczecinie, występy na kolejnych Pyrzyckich Spotkaniach z Folklorem, Przeglądy Wojewódzkie Zespołów Ludowych, VI Festiwal Współczesny Kultury Ludowej w Kamieniu Pomorskim czy Spotkanie Artystyczne Seniorów w Międzyzdrojach.

Zespół w swoim repertuarze ma ponad 150 pieśni i utworów muzycznych. Przede wszystkim są to pieśni ludowe, popularne, patriotyczne i taneczne. Na uwagę zasługuje również fakt uczestnictwa przez Zespół w imprezie o zasięgu wojewódzkim pn. „Herbatka Izbowa – Szczecin 2009” wspólnie z kabaretem „Koń Polski”, podczas którego Zespół promował lokalny folklor i walory gminy Przelewice.

3. Zespół Śpiewaczy „Wrzos”

Zespół Śpiewaczy "Wrzos" w Krzemlinie – jego powstanie wyznacza się na 2006 r., w skład którego wchodzi 18 członków. Są to emeryci i renciści mieszkający w Krzemlinie. Kierownikiem Zespołu jest Pani Zofia Grzesiuk, a instruktorem Pan Zbigniew Dziubak. Głównymi jego osiągnięciami są liczne uczestnictwa w wydarzeniach, jak: coroczny udział w "Pyrzyckich Spotkaniach z Folklorem", "Spotkaniach Artystów Seniorów" w Międzyzdrojach, dożynkach gminnych, festynach rodzinnych, czy imprezach okolicznościowych. Zespół przysłużył się do poszerzenia kultury poprzez muzyczne występy folklorystyczne i biesiadne.

4. Zespół Folklorystyczny „Poranek”

Zespół Folklorystyczny "Poranek" z Tetynia – powstał w roku 1988, w jego skład wchodzi 10 członków. Kierownikiem Zespołu jest Pani Urszula Golczyk. Grupa posiada liczne sukcesy w wojewódzkich przeglądach folklorystycznych, w tym 1. miejsce w Kamieniu Pomorskim od Pierwszego Programu Polskiego Radia.

5. Zespół „Swojaki”

Zespół „Swojaki” zawiązał się w 2001 r. i jest „dzieckiem” młodzieżowego zespołu teatralnego istniejącego przez wiele lat przy Miejsko – Gminnym Ośrodku Kultury w Lipianach. Powstał na potrzebę jednego występu z okazji Święta Odrodzenia Polski w 2001 r. i istnieje do dnia dzisiejszego. Przez wiele lat „Swojaki”, pod kierownictwem artystycznym Pani Elżbiety Cichackiej, tworzyły harmonijny układ z Zespołem „Małe co nieco”, który umarł śmiercią naturalną - młodzież dorosła i rozjechała się po świecie. „Swojaki” mają łącznie 1050 lat, a więc średnia wieku to około 69 lat, ale dusze mają dwudziestolatek. Repertuar jest niemal nieograniczony. Śpiewane są piosenki ludowe, patriotyczne, biesiadne, stare i nowe. Zespół występuje na niemal wszystkich miejsko-gminnych imprezach kulturalnych. Dumą są jednak „Biesiady ze Swojakami”, mające na celu spotkania z mieszkańcami gminy, wspólne śpiewanie, goszczenie się, radowanie przy muzyce i śpiewie. Spotkania mają liczną, prawie stałą publiczność, która przyprowadza coraz to więcej swoich bliskich, znajomych.

6. Regionalny Zespół Śpiewaczy „Jaworek”

Regionalny Zespół Śpiewaczy „Jaworek” powstał w 2005 r. w małej miejscowości Rzepnowo koło Pyrzyce. Inicjatorami założenia Zespołu były mieszkanki Rzepnowa, z których część pochodzi z rejonu Gostynia, z tego też rejonu czerpane są teksty piosenek. Kierownikiem zespołu jest Pani Lucyna Wilgocka – Sołtys Rzepnowa, instruktorem Ryszard Głogowski.

Po roku działalności „Jaworek” na przeglądzie wojewódzkim w Lipianach wyśpiewał acappella wyróżnienie, był to pierwszy sukces potwierdzający słusność obranej drogi. Poprzez występy na różnych festynach wiejskich, gminnych dożynkach i przeglądach Zespół „Jaworek” dojrzał do spróbowania swoich możliwości na przeglądach ogólnopolskich. W roku 2010 na XVIII Ogólnopolskim Festiwalu Grup Śpiewaczych „Ziemia i Pieśń” w Szprotawie Zespół „Jaworek” zdobył zaszczytny tytuł „Laureata”. Sukces ten powtórzył jeszcze dwa razy. Po Szprotawie Zespół wystąpił na scenie w Kazimierzu Dolnym – tej najważniejszej świątyni Polskiego Folkloru – na Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych.

Z inicjatywy Zespołu został odtworzony strój ludowy wsi gostyńskiej oraz skansen. Bazowano przy tym na informacjach zebranych od mieszkańców pyrzyckiego i gostyńskiego powiatu. Skansen z antykami użytku codziennego, pochodzącymi z regionu gostyńskiego znajduje się w starej piwnicy, która stała się małym, aczkolwiek pięknym muzeum etnograficznym.

Zespół założył również Stowarzyszenie Jaworek.

7. Regionalny Zespół Śpiewaczy „Kresowianka”

W 1983 roku z inicjatywy Koła Gospodyń Wiejskich w Letninie powstał Zespół Śpiewaczy „Letninianka”. Instruktorem został pracownik Pyrzyckiego Domu Kultury w Pyrzycach Pan Ryszard Głogowski.

Od początku repertuar Zespołu stanowiły pieśni i piosenki ze wsi kresowej Milatycze k/Lwowa, ponieważ część mieszkańców Letnina ma swoje korzenie właśnie w Milatyczach. Zgodnie z tradycją kresową Zespół wykonuje utwory śpiewane a-capella. W repertuarze Zespołu znajdziemy pieśni i piosenki różnego rodzaju, jak np. ballady, żołnierskie, obrzędowe. Zespół kultywował tradycję m.in. poprzez nagranie filmu dokumentalnego pt. "Były Milatycze" dla TVP2. Grupa brała udział w wielu konkursach i ogólnopolskich festiwalach w całym kraju, jak Festiwal Ziemi Północnych w Gdańsku, Ogólnopolski Festiwal Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym, Festiwal "Ziemia i Pieśń" w Szprotawie czy XXV Międzynarodowy Jarmark Folkloru w Węgorzewie. Oprócz tego Zespół udzielał się aktywnie na uroczystościach cywilnych i kościelnych. Za osiągnięcia Zespół otrzymał m.in. Odznakę Honorową Gryfa Pomorskiego, a także wiele innych podziękowań i gratulacji od Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego, Starostów i Burmistrzów Pyrzyc. Na uwagę zasługuje wydany śpiewnik pt. „Pieśni z Milatycz k/Lwowa – zachowane w Sercach”, zawierający ponad 100 pieśni i piosenek z Milatycz.

8. Zespół Folklorystyczny „Jarzębina”

Zespół „Jarzębina” powstał na początku lat 80-tych. Kierownikiem Zespołu była Pani Jadwiga Chamernik, instruktorem muzycznym był Władysław Golczyk. W tym czasie Zespół liczył 25 osób i 5 członków kapeli, w kolejnych latach następowała rotacja, jedni odchodzili, drudzy przychodzili. Był czas, że do Zespołu dołączyła młodzież i grupa przeistoczyła się w Zespół śpiewaczo – taneczny, choreografem był Pan Piotr Rybkowski. Zespół otrzymał I nagrodę na Występach Wojewódzkich w Szczecinie. W kolejnych latach młodzież z różnych przyczyn zaczęła opuszczać Zespół. W Zespole zostało kilka osób, które działają do dziś. Od 2009 r. Zespół liczy 9 osób.

Początki Zespołu Ludowego działającego przy Kole Gospodyń Wiejskich w Kozielicach sięgają lat 50-tych XX w. chociaż wielu członków śpiewało i działało już po wojnie.

Kobiety działały wówczas bardzo prężnie i z ogromnym zaangażowaniem. Organizowały wiele imprez okolicznościowych. Założycielką Zespołu była Pani Aniela Hałas, a Pani Rozalia Szupowa dbała o repertuar, pisała skecze, które bawiły publiczność do łez. Obie panie przybyły do Kozielic z Wołynia. Zespół działał i rozwijał się przy KGW w Kozielicach. Początkowo nie posiadał

nazwy, prezentował się na wielu imprezach i uroczystościach lokalnych jako Zespół Ludowy.

Początki repertuaru to skecze i przedstawienia przeplatane pieśniami z Wołynia jak i z różnych stron Polski. Zespół nie posiadał stroju ludowego, sztyto je na potrzeby danego przedstawienia.

Zespół uczestniczy w różnych konkursach, przeglądach, m.in. „Spotkaniach Artystycznych Seniorów” w Międzyzdrojach oraz Majowych Spotkaniach Maryjnych w Rzepnowie.

9. Zespół Wokalny „Seniorita”

Zespół Wokalny „Seniorita” tworzy 8 osób. Powstał w lipcu 2003 r. i działa przy Pyrzyckim Domu Kultury. Zespół jest bardzo aktywny w środowisku lokalnym i poza nim. Wielokrotnie brał udział w okazjonalnych i stałych imprezach, np.: Pyrzyckich Spotkaniach z Folklorem, Inauguracja Roku Akademickiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, Dożynkach Gminnych i Archidiecezjalnych, Dniu Seniora, Dniu Białej Laski i innych.

Zespół systematycznie pracuje nad podnoszeniem poziomu artystycznego, poszerzeniem i urozmaiceniem repertuaru, na który składają się piosenki popularne, biesiadne, ludowe, patriotyczne oraz pieśni religijne. Należy podkreślić niezwykłą pasję członków Zespołu, ich zaangażowanie w swoją działalność oraz chęć pracy nad warsztatem wokalnym. Grupa jest stałym uczestnikiem Spotkań Artystycznych Seniorów w Międzyzdrojach.

Od roku 2003 do września 2014 instruktorem Zespołu była Pani Łucja Szutkowska, a obecnie Pani Agnieszka Urbańska.

10. Zespół „Biesiada”

Zespół „Biesiada” powstał w listopadzie 2008 r. w Warnicach. Obecny kierownikiem Zespołu jest Maria Rządowska. Pierwsza próba, a właściwie spotkanie z instruktorem Mieczysławem Smółką odbyło się 15.01.2009 r. Po pierwszych próbach już 5 marca 2009 r. Zespół po raz pierwszy wystąpił w Pyrzycach z okazji Dnia Kobiet.

Pomiędzy próbami udało się zarejestrować Stowarzyszenie „Biesiada”, a także dzięki sponsorom zakupić jednolite stroje – bordowe garsonki i białe bluzki. W ciągu 5 lat działalności, Zespół wystąpił ponad 90 razy, na imprezach gminnych, powiatowych i wojewódzkich. Bierze udział w Spotkaniach Artystycznych Seniorów w Międzyzdrojach, gdzie w 2012 r. otrzymał wyróżnienie, w „Spotkaniach ze sztuką ludową” w Lipianach, gdzie również otrzymał wyróżnienie. Uczestniczył również w „Pyrzyckich Spotkaniach z Folklorem”, Dniach Folwarku i spotkaniach w Przelewicach, w Jarmarku Jakubowym w Szczecinie, Dożynkach Archidiecezjalnych w Pyrzycach, podczas Święta Dyni i Nocy Świętojańskiej w Morzyczynie, Spotkaniach przy fontannie w Pyrzycach i wielu innych imprezach, które trudno w całości wymienić.

11. Kapela Ludowa „Pyrzyczenie”

Kapela Ludowa „Pyrzyczenie” powstała w roku 2003, kierownikiem Zespołu jest Agnieszka Urbańska. Kapela „Pyrzyczenie” to znakomity przykład połączenia tradycji i współczesności. A wszystko to dzięki utalentowanej Agnieszce Urbańskiej, która opierając się na kanonie muzyki ludowej, tworzy nowe kompozycje i pisze teksty do nowych piosenek. Swoje kompozycje często dedykuje przyjaciołom Zespołu, a w swoich piosenkach często nawiązuje do historii i teraźniejszości Ziemi Pyrzyckiej.

Obecnie kapela występuje w składzie: Agnieszka Urbańska – pierwsze skrzypce, Izabela Malinowska – drugie skrzypce, Agnieszka Kołodziej – trzecie skrzypce, Mariusz Rutkowski – akordeon, Michał Mazur – harmonia guzikowa, Gabriel Oświeciński – klarnet, Jerzy Daniel – kontrabas, Agnieszka Marcinkiewicz – wokół. Zespół „From Pyritz”, wykonujący muzykę o charakterze irlandzkim, który powstał prawie równocześnie z kapelą „Pyrzyczenie” i jest o miesiąc młodszy, a jego repertuar jest wynikiem fascynacji założycielki ludową muzyką irlandzką, szkocką i angielską. W repertuarze Kapeli, obok melodii tradycyjnych znalazły się nowe utwory, autorstwa Agnieszki Urbańskiej.

12. Zespół Wokalno – Taneczny „Cierchaj”

Zespół wokółno - taneczny "Cierchaj" powstał w 2004 roku. W jego skład wchodzi członkowie Stowarzyszenia PATRA. Zespół gra tradycyjną muzykę romską wzbogaconą o rytmy latino-disco. Koncertuje na terenie kraju oraz za granicą. Zdobywa nagrody i wyróżnienia na różnych festiwalach romskich.

Stowarzyszenie Romów "Patra" prowadzi działalność na rzecz Romów od 2005 roku przy którym działa cygański Zespół wokółno - taneczny „Cierchaj”, który liczy 11 stałych członków. Zespół wykonuje tradycyjną romską muzykę i taniec.

Występuje na terenie województwa zachodniopomorskiego biorąc udział w festiwalach, przeglądach, biesiadach, festynach i innych imprezach kulturalnych. Otrzymał wiele nagród i wyróżnień m.in. „Brazową Pyrzyczanke”. Zespół reprezentował kulturę Pyrzyc w Wysokim Myto w Czechach.

VII. Organizacje pozarządowe w powiecie pyrzyckim

W powiecie pyrzyckim zarejestrowane są 162 organizacje pozarządowe, w tym ochotnicze straże pożarne i fundacje. Najliczniejszą grupę stanowią stowarzyszenia kultury fizycznej, jest ich 45. Na drugim miejscu znajdują się 33 stowarzyszenia działające na rzecz społeczności lokalnych. Odrębną grupę stanowią straże pożarne w liczbie 30. Stowarzyszeń zwykłych jest 11, stowarzyszeń działających na rzecz osób starszych - 10, stowarzyszeń działających na rzecz osób niepełnosprawnych - 3, fundacji – 8. Pozostałe organizacje wypełniają szeroki zakres działalności, są działania oświatowe, kulturalne, gospodarcze, opiekuńcze, działania na rzecz ochrony zabytków, ochrony środowiska i inne.

Zarząd Powiatu Pyrzyckiego od 2011 roku ogłasza otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz Programu współpracy Powiatu Pyrzyckiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami. Rodzaje zadań publicznych dotyczą: nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania; turystyki i krajoznawstwa; ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego; wspierania i upowszechniania kultury fizycznej; ochrony i promocji zdrowia oraz kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego. Ogłaszane konkursy ofert cieszą się dużym zainteresowaniem wśród stowarzyszeń, klubów sportowych funkcjonujących na terenie powiatu pyrzyckiego. W związku z powyższym z roku na rok wzrasta liczba ofert składanych przez organizacje pożytku publicznego oraz wzrasta ich alokacja w budżecie powiatu. W roku 2017 na realizację zadań publicznych ogłoszonych w otwartym konkursie ofert zostały przeznaczone środki finansowe w wysokości 27 000 zł.

VIII. Finansowanie

1. W ramach Programu wspierane będą imprezy kulturalne, wydarzenia artystyczne, cykliczne bądź nowatorskie obejmujące swoim zasięgiem obszar całego Powiatu Pyrzyckiego oraz przedsięwzięcia, przyczynią się do wzrostu atrakcyjności i umacniania wizerunku Powiatu.

Zasady udzielania dotacji:

W ramach realizacji ww. zadań Zarząd Powiatu Pyrzyckiego może ogłosić otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych dla organizacji pozarządowych i innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Oferty należy składać zgodnie ze wzorem określonym w Rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 sierpnia 2016 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów

sprawozdań z wykonania tych zadań. Zlecenie realizacji zadania nastąpi w trybie wsparcia bądź powierzenia zadania poprzez udzielenie dotacji na dofinansowanie ich realizacji.

2. Uzyskanie dotacji z budżetu Powiatu Pyrzyckiego poprzez złożenie wniosku o przyznanie dotacji z budżetu Powiatu Pyrzyckiego, na wniosku który stanowi Załącznik do opracowanego Programu.

Zasady udzielania dotacji:

- złożenie wniosku, w którym będą zawarte szczegółowe informacje odnośnie realizowanego zadania (cele, rezultaty, współorganizatorzy, koszt całkowity imprezy, wysokość ubieganego się dofinansowania wraz z przeznaczeniem). Wniosek należy złożyć, co najmniej 30- dni przed terminem realizacji zadania,
- wnioski będą rozpatrywane przez Zarząd Powiatu Pyrzyckiego,
- złożenie wniosku nie jest równoznaczne z przyznaniem dotacji,
- wysokość, terminy i warunki realizacji zadań będą każdorazowo określone w odpowiednich umowach.

3. Uzyskanie dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków znajdującym się na terenie Powiatu Pyrzyckiego.

Zasady udzielania dotacji:

- określa Uchwała Nr XXXIX/217/10 Rady Powiatu Pyrzyckiego z dnia 16 czerwca 2010 r. w sprawie udzielania dotacji celowych na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, położonym na obszarze Powiatu Pyrzyckiego.

Rada Powiatu Pyrzyckiego corocznie określi środki na realizację zadań określonych w Programie Rozwoju Kultury w budżecie powiatu.

IX. Zasady udzielania dotacji:

Dotacje nie mogą być wykorzystane na:

1. rzeczowe koszty administracyjne zadania (np. koszty telekomunikacyjne, Internet, zakup materiałów biurowych, opłaty pocztowe itp.);
2. wypłatę honorariów dla koordynatora lub kierownika projektu będącego członkiem podmiotu ubiegającego się o dofinansowanie;
3. dotowania przedsięwzięć, które są dofinansowane z budżetu powiatu lub jego funduszy celowych na podstawie przepisów szczególnych;

4. wyjazdy robocze, wizyty studyjne oraz pobyty w ramach rezydencji artystycznych;
5. działalność gospodarczą;
6. działalność polityczną;
7. nagrody pieniężne;
8. nagrody rzeczowe o wartości jednostkowej, przekraczającej 10% dotacji.

X. Zakończenie

Powiat Pyrzycki ma bardzo duży potencjał w zakresie rozwoju kultury. Jednakże realizacja programu kultury uzależniona jest też od stopnia zaangażowania w sprawy rozwoju kultury społeczności lokalnych, organizacji pozarządowych, środowisk twórców, artystów i amatorów. Dzięki instytucjom kultury znajdującym się na terenie gmin powiatu pyrzyckiego następuje dynamiczny wzrost oferty kulturalnej, dzięki której mieszkańcy powiatu pyrzyckiego mają stały kontakt m.in. z artystami, kulturą ludową, rękodziełem artystycznym czy licznymi wystawami.

Ważna jest rola społeczności lokalnych, które budują naszą wspólnotę lokalną. Ich identyfikacja wokół przyjętych celów Programu Kultury jest jednym z podstawowych warunków gwarantujących jego powodzenie. Wszystkie przedsięwzięcia, które będą podejmowane, niezależnie od ich skali mają swoje znaczenie w przestrzeni, w której się mieszka.

Partnerem samorządu w realizacji programu są organizacje pozarządowe. Współpraca z nimi musi opierać się na zasadzie wzajemnego szacunku i budowania dialogu społecznego. Powinna dotyczyć przede wszystkim dystrybucji i przepływu informacji, działań szkoleniowo – edukacyjnych z wykorzystaniem miejscowej infrastruktury lokalowej oraz kontaktów personalnych.

Wspieranie instytucji kultury i organizacji pozarządowych pozwoli zachować w pamięci bogactwo kulturowe oraz dziedzictwo kulturowe dla kolejnych pokoleń.

WNIOSEK O PRYZYCNANIE DOTACJI Z BUDŻETU
POWIATU PYRZYCKIEGO

I. DANE DOTYCZĄCE PODMIOTU UBIEGAJĄCEGO SIĘ O DOTACJĘ

Dane teleadresowe Powiatu (adres, tel./fax.)

.....
.....
.....

II. INFORMACJA DOTYCZĄCA ZADANIA

1. Nazwa zadania.....
.....
2. Charakterystyka zadania .....
.....
.....
.....
3. Termin i miejsce realizacji zadania .....
4. Współorganizatorzy imprezy.....
.....
5. Preliminarz wydatków: ogółem.....zł
w tym:
  - a) środki własne .....zł
  - b) inne źródła finansowania .....zł
  - c) oczekiwana dotacja z budżetu Powiatu Pyrzyckiego .....zł
6. Wysokość wnioskowanej dotacji z budżetu Powiatu .....zł
7. Przeznaczenie środków.....
.....
.....
8. Określenie sposobu promowania Powiatu Pyrzyckiego.....
.....
.....
.....

.....
miejsowość, data

.....
pieczętka i podpis